

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

THE FISCAL REVENUES IN THE SYSTEM OF ECONOMIC REGULATION

У статті розглянуто сутність, роль та значення доходів бюджету в системі економічного регулювання. Досліджено різні підходи до трактування поняття «доходи бюджету». Проаналізовано особливості бюджетної політики України у контексті структури доходів формування зведеного бюджету, а також досліджено динаміку структури доходів зведеного бюджету України протягом 1992-2013 рр. Визначено місце бюджету у системі перерозподілу валового внутрішнього продукту.

The mechanism of formation of government revenue has evolved and complicated with the development of economic relations. This led to study the nature of the role and value of budget revenues in the system of economic regulation. The article explored different approaches to the interpretation of the term «fiscal revenues».

The article substantiates that the essence of revenues manifested through a set of economic and financial relations between the public sector and the rest of the institutional units of the formation of a central fund. The value of budget revenues in the state regulation of the economy can be assessed by considering the mobilization, allocation and use them as a single inseparable socio-economic process such as the formation of budget revenues.

The analysis of the key trends observed in the implementation of the State Budget of Ukraine for income and allowed us to determine that the leading role in the formation of his income belongs to tax revenues, as follows: added-value tax, company income tax, excise tax, and customs duties.

The article studies some macroeconomic indicators of Ukraine in the light of the budget system. According to the results revealed that one of the main indicators characterizing the budget is the level of redistribution gross domestic product through the budget system of the country. The analysis of the amount of public spending in GDP showed gradual increase during the study period. It should also be noted deficit of the state budget of Ukraine in this period.

The article analyzed the structure of the consolidated budget of Ukraine and found that the largest share among the sources of income of the consolidated budget of Ukraine take income from tax revenues. The non-tax payments occupy the second place in terms of revenue of consolidated budget. There are income from property and entrepreneurship; administrative fees and charges, income from non-commercial and incidental sales; revenues from penalties and fines; other non-tax revenues; own revenues of budgetary institutions. A similar trend characterized by increasing fiscal burden on business and the national economy and it is negative as a mechanism of replenish of state budget constrains the development of the real economy, and slows the growth rate of industrial output, and it affects to employment, total income and effective aggregate demand negatively.

The article reasoned that the formation of budget revenues is an effective tool for influencing the socio-economic development.

Юрій Уманців
д.е.н., професор
кафедри
економічної теорії
та конкурентної
політики
Олександр
Міняйло
к.е.н., доцент
кафедри
економічної теорії
та конкурентної
політики,
Київський
національний
торговельно-
економічний
університет

Yurii Umantsiv
Dr. in Economy,
professor
Oleksandr
Minyaylo
PhD, Associate
Professor,
Kyiv National
University of Trade
and Economics

МАКРОЕКОНОМІКА

Ключові слова: доходи бюджету, державні доходи, зведений бюджет, податкові та неподаткові надходження, валовий внутрішній продукт, бюджетний дефіцит.

Key words: fiscal revenues, public revenues, consolidated budget, tax and non-tax receipts, gross domestic product, budget deficit.

Постановка проблеми. В умовах економічних перетворень бюджет та система формування його доходів зазнають трансформаційних змін якісного характеру. Необхідним постає вивчення економічної сутності доходів бюджету як складової бюджетного процесу. Саме на стадії формування доходи бюджету як економічна категорія виявляють свої ознаки, піддаються численним факторам впливу, реалізують функції та принципи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням доходів бюджету у системі економічного регулювання присвячені дослідження вітчизняних вчених М. Бунге, О. Василика, В. Гейця, А. Даниленка, В. Дем'янишина, В. Загорського, І. Запатріної, Т. Єфименко, О. Кириленко, Л. Лисяк, І. Лук'яненко, І. Луїної, І. Лютого, В. Опаріна, Ю. Пасічника, А. Соколовської, В. Тропіної, І. Чугунова, А. Федосова, С. Юрія, В. Хлівного та інших. Серед вагомих наукових досліджень зарубіжних вчених у сфері доходів бюджету можна назвати праці Ш. Бланкарта, Дж. Б'юкенена, Дж. Кейнса, А. Лаффера, Р. Масгрейва, Дж. Міля, У. Петті, П. Самуельсона, А. Сміта, Дж. Стігліца, М. Фрідмана, Дж. Хікса, О. Шліхтера.

Виклад основного матеріалу. Історичний поступ зумовив генезу поглядів на роль бюджету як фундаментальну фінансову першооснову державності. З розвитком економічних відносин еволюціонував та ускладнювався механізм формування державних доходів. Розширення функцій та кола соціально-економічних завдань держави обумовлювало необхідність збільшення доходної бази наповнення бюджету, визначало пошуки нових джерел надходжень до державної казни. Разом з тим цього не є достатньо, а тому доцільним є розгляд підходів до визначення доходів бюджету, що представлено у таблиці 1.

Сутність доходів бюджету виявляється через сукупність фінансово-економічних відносин перерозподільного характеру між сектором державного управління та рештою інституційних одиниць з приводу формування централізованого фонду в розпорядження органів державної влади, які зумовлюються та опосередковуються системним процесом державного регулювання економіки [18, с. 44-48].

Україною взято орієнтир на побудову соціально орієнтованої ринкової економіки. Формування доходів носить економічний зміст, в той час як казначейське виконання бюджету за доходами – операційно-технічний. В узагальненому вигляді виконання бюджетів за доходами передбачає перерахування і зарахування доходів на єдиний рахунок бюджету; розподіл відповідно до затвердженого бюджету регулюючих доходів; повернення надміру сплачених до бюджету сум доходів; облік доходів бюджету і складання звітності про доходи бюджету [3].

Сутність доходів бюджету можна оцінити, розглядаючи мобілізацію, розподіл та їх використання як єдиний нерозривний суспільно-економічний процес – формування доходів бюджету [6, с. 157]. Розглянемо ключові тенденції, що спостерігалися впродовж останньої декади років у виконанні Державного бюджету в Україні за доходами (табл. 2).

Провідне місце у формуванні його доходів традиційно належить податковим надходженням. Так, якщо в структурі зведеного бюджету в 1998-2010 рр. вони коливалися в межах 63,8-76,4% загального підсумку доходів, зросли до 84,0% у 2011 р. та склали 80,9% у 2012 рр., то у доходах державного бюджету питома вага податкових надходжень відповідно становила 56,2-74,9%, збільшилася до 83,9% у 2011 р. та 79,7% у 2012 р. Відчутне зростання даного показника

Підходи до визначення доходів бюджету

Автори (нормативно-правові акти)	Визначення
Бюджетний кодекс України	Доходи бюджету – податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України (включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ) [2].
Європейська система рахунків	Загальний підсумок доходів сектору державного управління (уряду) визначається згідно з Регламентом Комісії ЄС № 1500/2000 від 10 липня 2000 р. про загальні державні витрати і доходи. Доходи включають такі категорії, як: випуск ринкової продукції, випуск продукції для власного кінцевого використання, платежі за інший випуск неринкової продукції, податки на виробництво та імпорт, інші субсидії на виробництво, доходи від власності, поточні податки на доходи, майно тощо, соціальні внески, інші поточні трансферти та капітальні трансферти [15].
Керівництво зі статистики державних фінансів Міжнародного валютного фонду	Доходи являють собою зростання чистої вартості активів в результаті операцій. Одиниці сектору державного управління мають чотири основних джерела доходів: податки та інші обов'язкові трансферти, що вводяться державними одиницями; доходи від власності, що отримуються у зв'язку з володінням активами; продажі товарів та послуг; добровільні трансферти, що отримуються від інших одиниць [16].
Загорський В.С., Вовчак О. Д. та інші	Доходи державного бюджету – здійснювані на підставі правових норм обов'язкові і добровільні надходження до бюджету, що використовуються державою для виконання своїх функцій [13, с. 23].
Іванов Ю.Б. та інші	Доходи бюджету – це частина фінансових ресурсів держави, що створюються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту і зосереджуються у бюджетному фонді для забезпечення соціальних та економічних потреб держави [9, с. 83]
Крисоватий А.І., Кізіма А.Я., Маслій В.В.	Доходи бюджету – це частина фінансових ресурсів держави, які формуються згідно з юридичними нормами та відповідним механізмом і необхідні державі для забезпечення своєї діяльності і виконання визначених функцій. Вони відображають економічні відносини держави з підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, суб'єктами підприємницької діяльності, а також фізичними особами, які виникають у процесі формування централізованих грошових фондів держави шляхом справляння відповідних платежів [6, с. 28].
Романенко О.Р.	Доходами бюджету є ті грошові кошти, що надходять у розпорядження держави та безвідплатній і безповоротній основі і відповідності із діючим бюджетними і податковим законодавством [10, с. 165].
Федосов В.М., Юрій С.І., Юхименко П.І.	Державні доходи – це усі податкові, неподаткові та інші надходження на безповоротній основі, залучення яких передбачено законодавством України [12, с. 230].
Фещенко Л.В., Проноза П.В., Кузьминчук Н.В.	Доходи бюджету виражають економічні відносини, що виникають у процесі формування фондів грошових коштів і надходять у розпорядження органів державної влади та управління [12, с. 43].
Хлівний В.К., Романенко О.Р., Даниленко Л.П.	Доходи бюджету – грошові кошти, що надходять у розпорядження держави на безвідплатній і безповоротній основі відповідно до чинного бюджетного і податкового законодавства (включаючи трансферти, дарунки, гранти) [14, с. 129].
Юрій С.І., Буян І.В., Березюк Р.М., Сарай М.І.	Доходи бюджету – частка централізованих ресурсів держави, які потрібні для виконання нею відповідних функцій. Вони виражають економічні відносини, що виникають у процесі формування основного централізованого фонду грошових коштів і надходять у розпорядження органів державної влади та управління. Доходи бюджету відображають економічні відносини держави з підприємствами, установами, організаціями, фізичними установами, які виникають у процесі стягнення бюджетних платежів. Вони є фінансовою базою діяльності держави. Їх склад, форми мобілізації залежать від системи і методів господарювання, а також від економічних завдань, які суспільство вирішує у певний період. Доходи бюджету утворюються за рахунок надходжень на безповоротній основі, справляння яких передбачене законодавством України [1, с. 223].

МАКРОЕКОНОМІКА

Таблиця 2

Динаміка структури доходів зведеного бюджету
України протягом 1992-2013 рр., %

Роки	Зведений бюджет										Державний бюджет										Місцеві бюджети					
	Податкові надходження	Податок на доходи фіз. осіб	Податок на прибуток	Податок на додану вартість	Акцизний податок	Неподаткові надходження	Інші джерела доходів	Податкові надходження	Податок на доходи фіз. осіб	Податок на прибуток	Податок на додану вартість	Акцизний податок	Неподаткові надходження	Інші джерела доходів	Податкові надходження	Податок на доходи фіз. осіб	Податок на прибуток	Податок на додану вартість	Акцизний податок	Неподаткові надходження	Інші джерела доходів					
1992		11,6	22,7	39,6	4,9		21,1	-	19,4	43,2	4,3		33,1		24,5	26,4	35,8	5,4			7,9					
1993		5,8	29,2	34,7	5,1		25,3	-	21,9	32,9	4,4		40,7		12,1	37,1	36,6	5,8			8,4					
1994		6,5	27,3	24,8	3,2		38,1	3,3	13,9	25,4	3,4		54,1		12,6	52,9	23,8	2,9			7,7					
1995		7,7	23,5	21,9	2,0		44,9	6,1	10,9	12,7	2,5		67,8	н.д.	9,9	41,0	34,8	1,2			13,1					
1996		8,6	18,2	20,7	2,1		50,4	6,5	7,5	14,4	2,8		68,9		12,3	37,0	31,8	1,0			18,0					
1997		11,7	20,6	29,3	4,3		34,1	-	-	51,6	4,6		43,8		27,2	47,7	-	3,9			21,3					
1998	75,6	12,3	19,7	25,8	4,5	9,0	15,5	-	-	47,5	7,8	13,2	21,1	87,3	27,0	43,1	-	0,5	3,9		8,8					
1999	76,4	13,5	19,3	25,6	5,4	10,3	13,2	6,7	7,7	42,6	6,1	14,5	13,7	83,3	23,7	36,7	-	4,4	4,2		12,5					
2000	63,8	13,0	15,7	19,2	4,6	25,8	10,5	-	16,0	27,1	6,0	31,2	12,6	82,1	44,6	14,8	-	1,1	12,5		5,4					
2001	66,8	16,0	15,1	18,8	4,8	29,9	3,3	-	16,6	27,8	6,4	38,3	2,7	83,2	49,5	11,9	-	1,5	12,3		4,5					
2002	73,3	17,5	15,2	21,7	6,6	23,7	3,0	-	19,2	31,7	9,1	29,7	2,3	84,7	55,7	6,4	-	1,1	10,7		4,6					
2003	72,2	18,0	17,6	16,7	7,0	24,2	3,6	-	24,8	23,9	9,8	30,0	2,3	82,4	59,9	0,7	-	0,5	10,8		6,8					
2004	69,0	14,4	17,7	18,3	7,3	26,8	4,1	0,9	23,3	24,3	9,7	32,6	2,2	80,4	55,2	0,6	-	0,2	9,6		10,0					
2005	73,1	12,9	17,5	25,2	5,9	23,7	3,2	0,8	22,4	32,5	7,6	27,2	1,1	77,8	54,4	0,6	-	0,2	11,7		10,5					
2006	73,2	13,3	15,2	29,3	5,0	23,6	3,2	-	19,6	38,2	6,5	27,1	1,0	77,6	57,2	0,8	-	0,2	12,0		10,4					
2007	73,3	15,8	15,6	27,0	4,8	22,1	4,6	-	21,0	36,7	6,5	26,1	1,7	76,4	59,6	0,8	-	0,1	11,0		12,5					
2008	76,3	15,4	16,1	30,9	4,3	20,3	3,4	-	21,2	41,1	5,7	23,6	1,5	80,2	62,1	0,5	-	0,1	10,4		9,3					
2009	76,2	16,3	12,1	31,0	7,9	21,4	2,4	-	16,1	41,9	10,5	25,1	1,2	83,3	62,6	0,7	-	0,5	10,9		5,8					
2010	74,5	16,2	12,8	27,4	9,0	23,5	2,0	-	17,1	36,9	11,8	27,8	0,9	83,9	63,4	0,5	-	0,9	10,9		5,2					
2011	84,0	15,1	13,8	32,6	8,5	15,1	1,0	2,0	17,6	41,7	10,6	15,7	0,4	84,3	62,4	0,4	-	1,0	12,6		3,1					
2012	80,9	15,3	12,5	31,2	8,6	18,2	0,9	2,0	16,1	40,3	10,8	19,8	0,5	85,2	60,6	0,4	-	1,2	12,5		2,3					
2013	81,5	16,1	11,7	31,7	8,6	17,2	1,3	2,2	14,9	40,7	10,7	19,9	0,8	89,1	64,7	0,4	-	1,2	8,0		2,9					

н.д. – немає даних

Джерело: розраховано за даними Державної казначейської служби України.

та відповідно податкового коефіцієнту з 2011 р. пов'язане із вже згаданою у попередньому розділі бюджетно-класифікаційною причиною через віднесення рентної плати за зборів на паливно-енергетичні ресурси, що раніше обліковувались як неподаткові надходження, до категорії податкових платежів. Відповідні зміни спричинили скорочення неподаткових надходжень у 2010-2011 рр. на 8,4 в.п. у зведеному та на 12,1 в.п. у державному бюджеті. Частка податкових надходжень у структурі доходів державного бюджету збільшується, але водночас коливається їх питома вага на користь непрямих податків. Відзначається характерна особливість переважання частки податкових надходжень в структурі місцевих бюджетів за їх частку в державному.

Провідними бюджетоутворюючими податками на рівні державного бюджету є ПДВ, податок на прибуток підприємств, акцизний податок та мито. Якість їх планування та рівень формування визначає реалістичність виконання Державного бюджету. Окремо варто зупинитися на наступних аспектах:

- рекордному падінню доходів бюджету (84,1% плану) в кризовий 2009 р. стали як суб'єктивні чинники свідомого невизнання масштабів світової рецесії та її наслідків для України, але іншого – об'єктивній неготовності національної економіки їм протистояти. Внаслідок звуження експорту скоротилися податок на прибуток (76,9% плану) та ПДФО (96,5% плану) внаслідок зниження обсягів виробництва та скорочення працівників, а зменшення внутрішнього попиту – ПДВ (87,2% плану), ввізне мито (61,0%);

- історично дієвим інструментом швидкого нарощення доходів й підтримки наповнення бюджету виступало підвищення ставок акцизного податку, який також було дієво застосовано в кризовий період 2009 р.;

- часткову недоїмку податкових надходжень останніх років компенсовано завдяки неподатковим надходженням, зокрема передусім пере-

рахованим НБУ коштам та власним надходженням бюджетних установ;

- податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) як традиційне провідне джерело місцевих бюджетів в 2004-2005 рр. у незначній кількості 0,8-0,9% загального підсумку доходів без врахування міжбюджетних трансфертів надходив до Державного бюджету. З 2011 р. до загального фонду державного бюджету Бюджетним кодексом віднесено 50% ПДФО, що сплачується (перераховується) на території м. Києва. Зростання прогресії даного податку сприятиме наповненню бюджету. Зміни динаміки та структури формування доходів державного бюджету в Україні є визначальними щодо акумулювання надходжень зведеного бюджету.

Традиційно найбільшим джерелом надходжень зведеного бюджету з 1997 р. виключно до Державного бюджету України виступає податок на додану вартість (ПДВ). Збільшення надходжень ПДВ варто розцінювати як головний індикатор економічного зростання, і навпаки зниження – охолодження внутрішнього попиту та ділової активності, що вимагає заходів фінансово-економічного регулювання. Перевищення запланованих показників доходів з ПДВ істотно сприяє виконанню загального плану податкових надходжень, є запорукою своєчасно повного формування доходів державного та зведеного бюджету в цілому.

Проаналізуємо стан та характерні тенденції окремих макроекономічних показників України через призму дослідження розвитку бюджетної системи (табл. 3).

Одним з основних показників, що характеризує бюджет, є рівень перерозподілу валового внутрішнього продукту через бюджетну систему країни [8; 17, С. 62-65]. Аналіз динаміки обсягу бюджетних видатків у ВВП виявив його поступове зростання з 31,4% до 34,8% у період 2007-2013 рр., у 2011 році – незначне зменшення до 31,7%. Що стосується частки доходів зведеного бюджету у ВВП, то за цим показником спостерігається відносна стабільність – 29-31%, (рис. 1).

Основні показники бюджетної системи України протягом 2007-2013 рр.

Показники	Роки						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Обсяг ВВП, (млрд. грн.)	720,7	948,1	913,3	1082,6	1316,6	1408,9	1454,9
Обсяг доходів зведеного бюджету, (млрд. грн.)	219,9	297,8	273,0	314,5	398,6	445,5	442,7
Обсяг видатків зведеного бюджету, (млрд. грн.)	226,1	309,2	370,4	377,8	416,9	492,5	505,8
Дефіцит (профіцит) бюджету, (млрд. грн.)	-6,2	-11,4	-97,4	-63,3	-18,3	-47,0	-63,1
Частка доходів зведеного бюджету у ВВП, (%)	30,5	31,4	29,9	29,1	30,36	31,6	30,4
Частка видатків зведеного бюджету у ВВП, (%)	31,4	32,6	40,6	34,9	31,7	35,0	34,8
Частка дефіциту (профіциту) бюджету у ВВП, (%)	-0,9	-1,2	-10,7	-5,8	-1,4	-3,3	-4,3

Розраховано автором на основі офіційних даних Державної казначейської служби України та Міністерства фінансів України [4, 9].

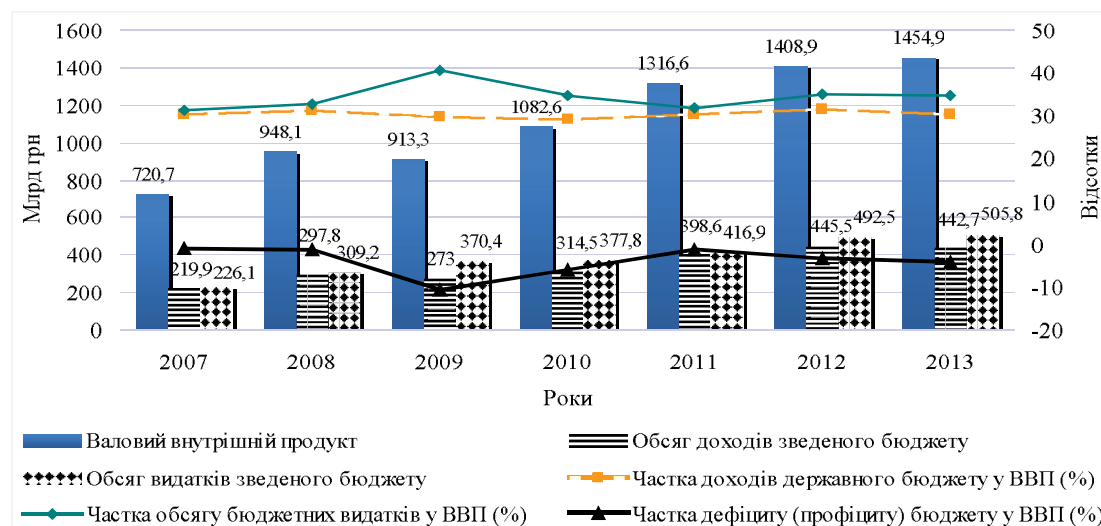

Рис. 1. Динаміка ВВП, доходів та видатків зведеного бюджету протягом 2007-2013 рр.

Варто також відзначити дефіцитність державного бюджету України у цей період, котра в окремі роки набувала катастрофічного значення. Зокрема, у 2009 році дефіцит бюджету склав 10,7% від обсягу ВВП. Припускаємо, що така тенденція мала місце в результаті світової фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр. Однак, аналізуючи динаміку бюджетного дефіциту протягом 2007-2013 рр., можна зробити висновок, що державний бюджет України має ознаки «бюджету розвитку»: незначний бюджетний дефіцит (2,0-3,5%) дає можливість державі з одного боку – знизити податковий тягар, з іншого – за рахунок збільшення обсягу державних

видатків стимулювати нарощування ефективного попиту. Така фіскальна політика держави, безумовно, позитивно позначається на стабілізації національної економіки. На наступному етапі дослідження проаналізуємо структуру доходів зведеного бюджету України (рис. 2) [12].

Виходячи з наведених даних, слід відзначити, що найбільшу питому вагу серед джерел доходів зведеного бюджету України займають доходи від податкових надходжень – понад 70%, а протягом 2011-2013 рр. понад 80% від загального обсягу надходжень. На другому місці за обсягами надходжень до зведеного бюджету посідають неподаткові платежі: доходи від власності та підприємницької діяльності; адмі-

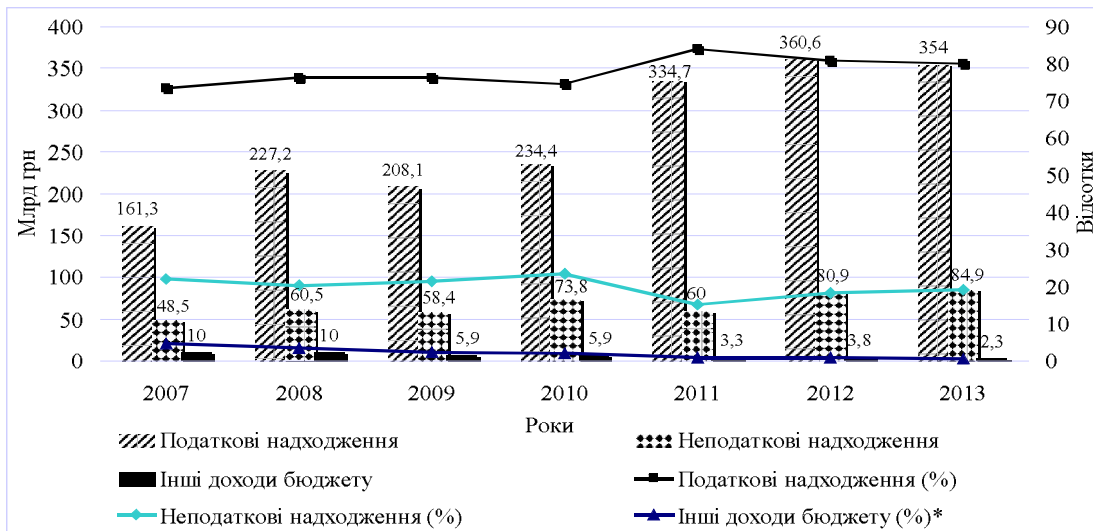

Рис. 2. Структура доходів зведеного бюджету України протягом 2007-2013 рр.

* – в т.ч. доходи від операцій з капіталом, офіційні трансферти від урядів зарубіжних країн та міжнародних організацій, цільові фонди

ністративні збори і платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу; надходження від штрафів та фінансових санкцій; інші неподаткові надходження; власні надходження бюджетних установ. Однак за цією категорією спостерігається спадна динаміка: з 20-23% у 2007-2010 рр. до 15-19% у 2011-2013 рр. Подібна тенденція характеризується зростанням фіскального навантаження на суб'єктів національної економіки і є негативним, оскільки такий механізм поповнення державного бюджету стримує розвиток реального сектора економіки, сповільнює темпи приросту обсягів виробництва, негативно впливає на зайнятість, сукупний дохід та ефективний сукупний попит. Також, протягом досліджуваного періоду спостерігається поступове падіння надходжень від операцій з капіталом з 2,9% у 2007 р. до 0,4% у 2013 р., що пояснюється старінням виробничих потужностей, низьким ступенем фінансування та впровадження інноваційних проектів, а також відсутність інвестицій у модернізацію капіталу держави. Негативну динаміку також можна відзначити за статтею «доходи цільових фондів», а тому уряд використовує компенсаторні механізми поповнення бюджету за рахунок збільшення податкових платежів.

ВИСНОВКИ

Система формування доходів бюджету є дієвим інструментом впливу на соціально-економічний розвиток країни. Здійснюючи бюджетну політику, держава забезпечує необхідні джерела фінансування державних програм. Розвиток бюджетно-податкового регулювання в Україні супроводжувався пошуком ефективних методів та інструментів наповнення доходної частини бюджету, обґрунтованих підходів щодо дієвості механізмів пільгового оподаткування. Поступова адаптація бюджетної системи до економічних перетворень, підвищення рівня інституційного середовища покликані сприяти позитивним змінам у реалізації бюджетної політики у сфері доходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетна система: Вишкіл студії / [Юрій С.І. та ін.; за ред. С.І. Юрія, О.П. Кириленко]. – Т.: ТНЕУ, 2010. – 423 с.
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України [прийнято Верховною Радою України 08.07.2010 р. № 2456-VI]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Виконання Державного бюджету України / Державна казна-

чейська служба України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.

4. Доходи бюджету України: теорія і практика: [Монографія]. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2003. – 579 с.

5. Крисоватий А.І. Планування та прогнозування податкових надходжень / А.І. Крисоватий, А.Я. Кізима. – Т.: ТНЕУ, 2011. – 259 с.

6. Лук'яненко І. Г. Управління ризиками при прийнятті фінансових рішень з урахуванням західного досвіду / І. Г. Лук'яненко // Вісник НТУ. – Київ: НТУ, 2010. – С.247-252.

7. Основні статистичні показники: Експрес-бюлетень. – К.: Міністерство фінансів України, 2013. – 27 с.

8. Регулятивний потенціал податкової системи України / [Ю.Б. Іванов та ін.]. – Х.: ХНЕУ, 2009. – 335 с.

9. Романенко О.Р. Фінанси / О.Р. Романенко. – К.: Укр. фін.-екон. ін-т, 2003. – 310 с.

10. Сайт інституту бюджету та соціально-економічних досліджень: електронний режим доступу <http://www.ibser.org.ua/news/414/>

11. Теорія фінансів / [П.І. Юхименко та ін.; під заг. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія]. – К.: 2010. – 573 с.

12. Феценко Л.В. Бюджетна система України / Л.В. Феценко, П.В. Проноза, Н.В. Кузьминчук. – К.: Кондор, 2008. – 438 с.

13. Фінанси / [В.С. Загорський, О.Д. Вовчак, І.Г. Благун, І.Р. Чуй]. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008. – 247 с.

14. Фінанси / [О.Р. Романенко, Л.П. Даниленко, Л.П. Гладченко, А.А. Славкова; редкол.: В.К. Хлівний (голова) та ін.]. – К.: КНЕУ, 2008. – 201 с.

15. Government finance statistics [Electronic resource] / Eurostat. – Mode of access: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

16. Government finance statistics manual 2001 (GFSM 2001) [Electronic recourse] / IMF Statistics Department. – 19 Dec., 2011. – 199 p. – Mode of access: <http://www.imf.org>

17. Соколовська А. М. Інструменти політики фіскальної консолідації та їх вплив на макроекономічні процеси / А. М. Соколовська, Л. Б. Райнова // Фінанси України. – 2014. – №4. – С. 61-82

18. Шлихтер А. Общественные блага в США: распределение и финансирование / А. Шлихтер // Мировая экономика и международные отношения. – 2014. – №5. – С. 42-52.

REFERENCES

1. Byudzhetna systema: Vyshkil studiyi / [Yuriy S.I. ta in.; za red. S.I. Yuriya, O.P. Kyrylenko]. – Т.: TNEU, 2010. – 423 s.

2. Byudzhetnyy kodeks Ukrayiny [Elektronnyy resurs]: zakon Ukrayiny [pryynyato Verkhovnoyu Radoyu Ukrayiny 08.07.2010 r. № 2456-VI]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Vykonannya Derzhavnoho byudzhetu Ukrayiny / Derzhavna kaznacheyska sluzhba Ukrayiny. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.

4. Dokhody byudzhetu Ukrayiny: teo-riya i praktyka: [Monohrafiya]. – К.: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t., 2003. – 579 s.

5. Krysovaty A.I. Planuvannya ta prohnozuvannya podatkovykh nadkhodzhen / A.I. Krysovaty, A.YA. Kizyma. – Т.: TNEU, 2011. – 259 s.

6. Lukyanenko I. H. Upravlinnya ryzykamy pry pryynyatti finansovykh rishen z urakhuvanniam zakhidnoho dosvidu / I. H. Lukyanenko // Visnyk NTU. – Kyiv: NTU, 2010. – S.247-252.

7. Osnovni statystychni pokaznyky: Ekspres-byuleten. – К.: Ministerstvo finansiv Ukrayiny, 2013. – 27 s.

8. Rehulyatyvnyy potentsial podatkovoyi systemy Ukrayiny / [Y.B. Ivanov ta in.]. – KH.: KHNEU, 2009. – 335 s.

9. Romanenko O.R. Finansy / O.R. Romanenko. – К.: Ukr. fin.-ekon. in-t, 2003. – 310 s.

10. Sayt instytutu byudzhetu ta sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen: elektronnyy rezhym dostupu <http://www.ibser.org.ua/news/414/>

11. Teoriya finansiv / [P.I. Yukhymenko ta in.; pid zah. red. V.M. Fedosova, S.I. Yuriya]. – K.: 2010. – 573 s.

12. Feshchenko L.V. Byudzhetna systema Ukrayiny / L.V. Feshchenko, P.V. Pronoza, N.V. Kuzmynchuk. – K.: Kondor, 2008. – 438 s.

13. Finansy / [B.C. Zahorsky, O.D. Vovchak, I.H. Blahun, I.R. Chuy]. – 2-he vyd., ster. – K.: Znannya, 2008. – 247 s.

14. Finansy / [O.R. Romanenko, L.P. Danylenko, L.P. Hladchenko, A.A. Slavkova; redkol.: V.K. Khlivnyy (holova) ta in.]. – K.: KNEU, 2008. – 201 s.

15. Government finance statistics [Electronic resource] / Eurostat. – Mode of access: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

16. Government finance statistics manual 2001 (GFSM 2001) [Electronic recourse] / IMF Statistics Department. – 19 Dec., 2011. – 199 r. – Mode of access: <http://www.imf.org>

17. Sokolovska A., Rainova L. Instruments of the fiscal consolidation policy and their impact to macroeconomic processes // Finansy Ukrayiny. – 2014.– №4. – s. 61-82

18. Shlikhter Alexey. Public wealth in USA: distribution and financing // Mirovaya ekonomika i mejdunarodnye otnoshenya. – 2014.– №5. – s. 42-52.

РЦПМ